

سیاست‌گذاری ارزی بر
عهده بانک مرکزی است

صفحه ۲

پروژه «ایران دیجیتال»
باید متناسب با نیاز کشور
در حوزه فناوری و نوآوری
باشد

صفحه ۲

روزنامه سراسری اقتصادی، اجتماعی ایران | شنبه ۲۶ مهر ۱۴۰۴ | ۲۵ ربیع الثانی ۱۴۴۷ | ۱۸ اکتبر ۲۰۲۵ | شماره ۱۹۷۲ | قیمت ۸۰۰۰ تومان

جهش ارزی صادرات را تقویت نکرد؛ ثبات، شرط اول توسعه صادرات

خودروسازی در بحران:
سیاست‌های متناقض
اقتصاد

یادداشت

مرتضی قدیمی

اشتباه بزرگ برخی مسئولان این است که تصور می‌کنند این شرکتها متعلق به «بیت‌المال» هستند و باید به هر قیمتی خودرو ارزان عرضه کنند. در حالی که ایران خودرو و سایپا شرکت‌هایی خصوصی هستند و باید طبق قانون تجارت عمل کنند. صنعت خودروسازی اتفاقات ناخوشایندی پس از دیگری رخ می‌دهند؛ اما پس از هر بار حل شدن ظاهری مشکلات، مسائل جدید و پیچیده‌تری پدید می‌آیند. اکنون اوضاع به نقطه‌ای رسیده که همه سردرگم شده‌اند و تنها می‌کشند مسئولیت را از دوش خود بردارند و به زمین دیگری پاس بدهند. در واقع، اصل ماجرا حل نمی‌شود و هیچ‌کس بخاطر جدی‌ساز رخ‌ریشه مشکلات نمی‌رود. در چنین شرایطی، هر روز شاهد ادعاهای متعدد از سوی مسئولان هستیم، وعده‌هایی داده می‌شود، اما در عمل اتفاقی نمی‌افتد. نتیجه آن است که بازارها روزبه‌روز آشفته‌تر می‌شوند. غالب آن‌ها اکنون بازار خودرو در رکود قرار دارد؛ اگر مانند سال ۱۳۹۹ هیچ‌جایی بود، بی‌تردید وضعیت بسیار بحرانی‌تر می‌شد. اگر دقیق‌تر به موضوع بپردازیم می‌بینیم از ابتدای امسال، مدیریت شرکت ایران خودرو به بخش خصوصی واگذار شده است. طبیعتاً بخش خصوصی نمی‌تواند برخلاف قانون تجارت عمل کند؛ بنابراین ادامه تولید زیان‌ده برایش ممکن نیست. برای سوخته شدن شرکت، دو مسیر پیش رو وجود دارد: اول تغییر کامل ساختار تولید و استفاده از فناوری‌های نوین که نیازمند میلیاردها دلار سرمایه‌گذاری است؛ موضوعی که در شرایط فعلی تحریم، عملاً غیرممکن است. دوم کاهش هزینه‌ها و تعدیل نیرو که آن هم تبعات اجتماعی و سیاسی سنگینی دارد.

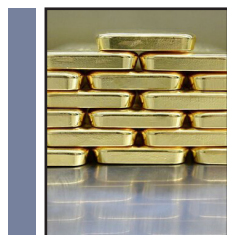
در نتیجه تنها گزینه‌ی عملی افزایش بهره‌وری در بلندمدت است؛ گزینه‌ای که زمان، سرمایه و اختیار مدیریتی می‌طلبد. بنابراین در کوتاهمدت چه می‌توان کرد؟

توقف تولید ممکن نیست، زیرا بحران اجتماعی ایجاد می‌کند و مدیران را با اتهام «خلال در نظام اقتصادی» روبرو می‌سازد. در نتیجه، تنها گزینه‌ی باقی‌مانده، اصلاح قیمت‌ها بر اساس قانون و واقعیت اقتصادی است.

دراثر نیز برای چنین شرایطی پیش‌بینی‌هایی شده است، بر اساس ماده ۹۰ «قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴»، اگر دولت با قیمت‌گذاری دستوری موجب زیان شرکت‌های غیردولتی شود، موظف است زیان آن‌ها را جبران کند؛ یا از طریق معافیت مالیاتی، یا پرداخت مستقیم، اما در عمل، سال‌هاست دولت نه این زیان‌ها را جبران می‌کند و نه منابع مالی لازم را در اختیار دارد.

به همین دلیل، ایران خودرو با استناد به فرمول‌های مصوب «سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان»، اقدام به اصلاح قیمت حدود ۲۵ درصدی کرد. این اقدام نه‌آزادسازی قیمت‌ها، بلکه تعدیل منطقی و قانونی بود؛ این حال، همانند سال‌های گذشته، دشواری رقابت و برخی نهاد‌های دیگر بدون مبنای اقتصادی مخالفت کردند و درصدد پایین‌تری را پیشنهاد دادند. برای نخستین‌بار، مدیریت جدید ایران خودرو زیر بار این تصمیم نرفت و اعلام کرد که ادامه تولید زیان‌ده خلاف قانون تجارت است. در مقابل، سایپا همچنان طبق روال گذشته رفتار کرد و اکنون با زیان بیشتری مواجه شده است. در پی این اختلاف، شورای رقابت در مردادماه رویه نظارتی خود را تغییر داد و اعلام کرد که نظارت «پستی» خواهد داشت، یعنی شرکت‌ها طبق اسناد رسمی قیمت‌گذاری می‌کنند و در صورت تخلف، پس از بررسی جریمه می‌شوند. این تغییر دست ایران خودرو را برای تصمیم‌گیری‌های بازرگانی محدود کرد؛ این نهاد‌هایی مانند ستاد تنظیم بازار و ماجرا شدند و با صدور احکام غیرمنطقی، ایران خودرو را به پرداخت جریمه‌ای میلیاردی محکوم کردند. موضوع بقدری جدی شد که حتی قوه قضاییه جلسه‌ای برای شنیدن حرف دو طرف تشکیل داد و اقیعیت این است که قوانین کشور در برخی حوزه‌ها متناقض و گاه غیرمنطقی هستند. چگونه ممکن است شرکتی سال‌ها زیان بدهد و همچنان ملزم به ادامه تولید باشد؟ چنین چیزی نه عقلانی است، نه قانونی.

اکنون نرخ تورم رسمی کشور حدود ۴۵ درصد است، در حالی که ایران خودرو تنها ۲۵ درصد افزایش قیمت داده است.

طلای جهانی
از ۴۲۰۰ دلار
عبور کرد

نیاز نفت و گاز جهان
به ۱۸.۲ تریلیون
دلار سرمایه‌گذاری

خاتون تمام
قصه‌های
فوتبال زنان

جهش ارزی صادرات را تقویت نکرد؛ ثبات، شرط اول توسعه صادرات

فرحناز نعمتی هولاسو - افزایش نرخ ارز در ایران به دلیل ضعف ساختاری و بی‌ثباتی مالی، نه تنها به رشد صادرات منجر نشده بلکه هزینه تولید را بالا برده و انگیزه صادرکنندگان را کاهش داده است.

سیاست‌گذاران نیز از ثبات استقبال می‌کنند. اما زمانی که نرخ ارز دستخوش تغییرات شدید می‌شود، نمی‌توان انتظار داشت که صادرکننده متضرر شده و از جیب خود زیان را جبران کند. «دهقان دهنوی در توضیح یک نمونه عملی گفت: «یکی از تولیدکنندگان به من می‌گفت زمانی کالاهای خود را به عراق صادر می‌کردم. در آن زمان، هر واحد کالا را ۴۰۰ دلار می‌فروختم. اما اکنون اگر همان کالا را با قیمت ۴۸۰ دلار صادر کنم و ارز را با نرخ مرکز مبادله بازگردانم، درآمد ریالی من کمتر از گذشته خواهد بود. به همین دلیل دیگر مستقیماً صادرات انجام نمی‌دهم و دیگران کالا را از من خریداری کرده و صادر می‌کنند.»

این مثال به‌خوبی نشان می‌دهد که سیاست‌گذاری اقتصادی نباید منافع بخش خصوصی را در تضاد با منافع عمومی قرار دهد؛ بلکه باید به گونه‌ای طراحی شود که منافع اجتماعی و منافع تولیدکننده در یک راستا قرار گیرد. سیاست‌گذار هوشمند اقتصادی کسی است که بتواند میان این دو حوزه تعادل ایجاد کند.

پیش‌بینی‌پذیری، اصل جدانشدنی توسعه صادرات
کارشناسان اقتصادی تأکید می‌کنند که ثبات در سیاست‌های ارزی و مالی، پیش‌شرط اصلی توسعه صادرات است. تجربه کشورهای موفق در حوزه تجارت خارجی نشان می‌دهد که صادرکنندگان تنها در محیطی با پیش‌بینی‌پذیری اقتصادی، شفافیت مقررات و ثبات نرخ ارز قادرند برای آینده برنامه‌ریزی کنند و بازارهای جدیدی را به‌دست آورند. در اقتصاد که نرخ ارز، نرخ بهره و قیمت نهاده‌های تولید به‌صورت مداوم دستخوش تغییر می‌شود، فعال اقتصادی نمی‌تواند تصمیم‌گیری دقیق و منطقی برای تولید و صادرات داشته باشد. نوسان‌های ناگهانی، نهم‌تیا برنامه‌ریزی را مختل می‌کند بلکه هزینه‌های پنهان زیادی نیز بر دوش تولیدکننده می‌گذارد؛ از افزایش هزینه تأمین مواد اولیه گرفته تا نوسان در نرخ بازگشت سرمایه و حتی از دست رفتن اعتبار تجاری در بازارهای هدف. کارشناسان معتقدند سیاست‌گذاری ارزی موفق الزاماً به معنای پایین یا بالا نگه‌داشتن نرخ ارز نیست، بلکه به معنای مدیریت هوشمندانه و پایدار آن در یک بازه منطقی است؛ به‌گونه‌ای که هم تولیدکننده داخلی متضرر نشود و هم صادرکننده با اطمینان از بازگشت ارز خود، فعالیت خود را ادامه دهد.

شدید ارزش پول ملی دامن می‌زند. به همین دلیل، کاهش ارزش پول در ایران ماهیت درمانی و توسعه‌ای ندارد؛ بلکه نشانه‌ای از بیماری‌های مزمن اقتصادی است. نوسانات شدید نرخ ارز - که گاهی در طول یک سال بیش از ۵۰ درصد کاهش ارزش پول ملی را رقم می‌زند - نه تنها انگیزه‌ای برای توسعه صادرات ایجاد نمی‌کند، بلکه موجب بی‌ثباتی در تصمیم‌گیری تولیدکنندگان، افزایش هزینه واردات مواد اولیه، کاهش قدرت خرید مردم و گسترش فضای عدم اطمینان در بازار می‌شود. در چنین فضایی، حتی اگر افزایش نرخ ارز به‌صورت اسمی موجب جذاب‌تر شدن صادرات شود، هزینه‌های تولید، حمل‌ونقل، محدودیت‌های بانکی و دشواری بازگشت ارز حاصل از صادرات عملاً مزیت قیمتی صادرات را خنثی می‌کند. در نتیجه، افزایش نرخ ارز در ایران نه تنها به رشد صادرات منجر نمی‌شود، بلکه در برخی موارد باعث کاهش آن نیز شده است.

لزوم همراستایی منافع تولیدکننده و منافع عمومی
محمدعلی دهقان دهنوی، رئیس سازمان توسعه تجارت ایران، در این خصوص می‌گوید: «در حوزه سیاست‌گذاری ارزی، نهاد‌هایی چون بانک مرکزی، وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه به‌طور مشترک مشغول طراحی و اجرای سیاست‌های کلان هستند. اصل موضوع آن است که صادرکننده باید بتواند ارز حاصل از صادرات خود را به شکلی بازگرداند که برای او سودآور باشد.» «گر نرخ ارز در بازار ثابت بماند یا ارزش پول ملی کاهش پیدا نکند، هیچ مشکلی وجود ندارد و

در سال‌های اخیر بارها این موضوع در فضای کارشناسی و رسانه‌ای مطرح شده که افزایش نرخ ارز در کشور نتوانسته منجر به رشد صادرات و توسعه پایدار آن شود. بررسی دقیق‌تر اما نشان می‌دهد ماهیت افزایش نرخ ارز در اقتصاد ایران با آنچه در نظریه‌های اقتصادی یا تجربه کشورهای توسعه‌یافته و نوظهور مشاهده می‌شود، تفاوت اساسی دارد.

در بسیاری از کشورها، دولتها با مدیریت هدفمند نرخ ارز از آن‌ها به‌عنوان ابزاری استراتژیک برای حمایت از صادرات و ارتقای رقابت‌پذیری کالاهای خود در بازارهای جهانی استفاده می‌کنند. به عنوان نمونه، برخی دولتها سالانه در حدود سه تا چهار درصد از ارزش پول ملی خود را به‌صورت کنترل‌شده کاهش می‌دهند تا قدرت رقابتی تولیدکنندگان حفظ شود. در چنین شرایطی، ثبات اقتصادی، شفافیت بازار، وجود زیرساخت‌های تولیدی و دسترسی آسان به بازارهای بین‌المللی از پیش‌شرط‌های اصلی موفقیت این سیاست هستند. در واقع، کاهش مدیریت‌شده ارزش پول ملی در این کشورها در چارچوب یک برنامه جامع توسعه صادرات انجام می‌گیرد و هدف آن افزایش درآمد ارزی، ایجاد اشتغال و تقویت بخش تولید است. اما در اقتصاد ایران، شرایط کاملاً متفاوت است. افت ارزش پول ملی نه ناشی از یک تصمیم آگاهانه و برنامه‌ریزی‌شده، بلکه نتیجه نارسایی‌های ساختاری، بی‌ثباتی‌های اقتصادی و فشارهای بیرونی است. عواملی همچون تحریم‌های بین‌المللی، محدودیت‌های نقل و انتقال مالی، کاهش درآمد‌های نفتی، وابستگی بالای بودجه به منابع ارزی، کسری مزمن بودجه و رشد بالای نقدینگی از جمله عواملی هستند که به افت

آوا اقتصاد

روزنامه اقتصادی، اجتماعی و ورزشی
صبح ایران

ارتباط با سازمان آگهی‌ها:

۰۹۳۶ - ۷۳۸۶۵۵۱

۰۲۱ - ۴۹۱۰۵۶۶۶

www.avayeeghtesad.ir

مزایای
حاصل
زودتر با خبر شوید ...

www.mozayedemonaghese.com

واحد پشتیبانی و سایت ۰۲۱-۴۹۱۰۵۱۴۲۵

سقف تسهیلات قرض‌الحسنه اشتغال‌زایی افزایش یافت

بر اساس بخشنامه ۱۸۱۹۷۲/۰۴ بانک مرکزی، سقف فردی تسهیلات قرض‌الحسنه «اشتغال و مشاغل خانگی»، «رسته‌های شغلی مصوب کمیسیون عملیات پولی و اعتباری بانک مرکزی» و سقف تسهیلات «کارفرمایی» افزایش یافت. به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از بانک مرکزی، بخشنامه شماره ۱۸۱۹۷۲/۰۴ مورخ ۲۳ مهر ۱۴۰۴ بانک مرکزی به ۲۳ بانک عامل ابلاغ شد. بر اساس این بخشنامه، سقف فردی تسهیلات قرض‌الحسنه «اشتغال و مشاغل خانگی» و «رسته‌های شغلی مصوب کمیسیون عملیات پولی و اعتباری بانک مرکزی» و همچنین سقف تسهیلات کارفرمایی افزایش یافت. پیرو نامه ۰۳۲۲۲۶۲۸ مورخ ۱۴۰۳/۱۲/۲۸ در خصوص ابلاغ تسهیلات قرض‌الحسنه اشتغال موضوع جزء های ۱- و ۷- و ۷- بند (ب) تبصره ۱۵ قانون بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور، به آگهی می‌رساند حسب مصوبه مورخ ۱۴۰۴/۰۷/۱۵ هیئت عالی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به شرح زیر مقرر شده است: ۱- سقف فردی تسهیلات قرض‌الحسنه اشتغال و مشاغل خانگی ۰۰۰۲ میلیون ریال با دوره بازپرداخت حداکثر ۶۰ ماهه تعیین می‌شود.

۲- سقف فردی تسهیلات برای رسته‌های شغلی مصوب کمیسیون عملیات پولی و اعتباری بانک مرکزی ۳۵۰۰ میلیون ریال (حداکثر معادل ۲۰ درصد منابع اختصاص‌یافته به هر دستگانه ذی‌نفع) با دوره بازپرداخت حداکثر ۶۰ ماهه تعیین می‌شود.

بشپشتیبانی و فروش
ابنیه حافظ

بانک ایران زمین
IRAN ZAMIN BANK

آگهی مزایده شماره ۱۴۰۴/۵
فروش املاک مازاد

شرکت پشتیبانی و فروش ابنیه حافظ با نمایندگی از بانک ایران زمین در نظر دارد املاک مازاد این بانک را از طریق مزایده به صورت «نقد/ نقد و اقساط» به فروش رساند. برای دریافت اطلاعات بیشتر به پورتال بانک ایران زمین به آدرس WWW.IZBANK.IR مراجعه فرمایید.

